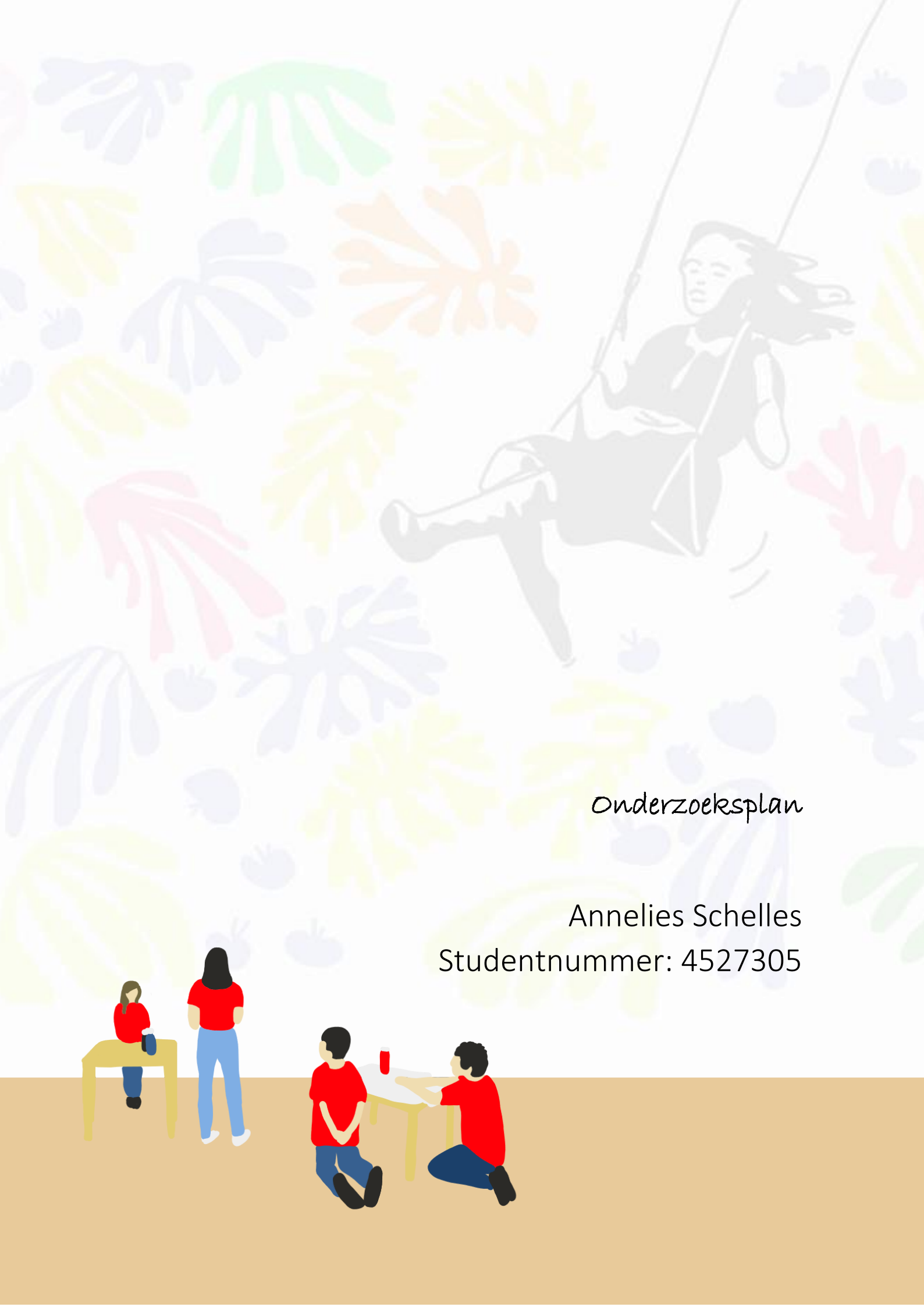

The background of the page is a light cream color, decorated with various colorful, abstract, fan-like shapes in shades of green, yellow, orange, pink, and blue. In the upper right, there is a faint, grey illustration of a person swinging on a swing set. At the bottom of the page, there is a solid tan-colored horizontal band. Within this band, there are four stylized human figures: a person sitting on a small yellow table, a person standing next to it, and two people sitting on the floor facing each other with a small table between them.

Onderzoeksplan

Annelies Schelles
Studentnummer: 4527305

Op welke manier kan ik ondersteuning bieden aan onervaren kunsteducatoren binnen het jeugdwerk?

Deelvragen

- Wat is de ondersteuningsbehoefte?
- Welke elementen zijn nodig om een kwaliteitsvolle kunsteducatieve activiteit te maken?
- Welke partners zijn geschikt?
- Wat is geschikt bestaand kunsteducatief materiaal?
- Hoe kan ik materiaal ontsluiten?
- Welke competenties van de begeleider zijn vereist?
- Welk hulpmiddel kan ontwikkeld worden om de elementen voor een kwaliteitsvolle activiteit tastbaar te maken?

Kernwoorden

Methode: *handelwijze - aanpak - leerwijze - werkwijze - methodiek - manier - systeem - tactiek*

Spel: *energizer – gezelschapsspel – groepsspel – workshop - activiteit*

Kunsteducatie: *artistieke vorming – cultuureducatie – kunstzinnige vorming – muzische vorming esthetische vorming*

Engelse kernwoorden

Method – game – art education

Achtergrond

Al enkele jaren maak ik deel uit van BAZART, een kunstjeugdbeweging in Turnhout. Sinds 2017 ben ik verantwoordelijk voor onze afdeling. Wekelijks voorzien we met ons team kunsteducatieve activiteiten voor kinderen en jongeren van 6 tot 16 jaar. De activiteiten kunnen bestaan uit een graffitiworkshop, een groot kunstzinnig spel waarbij we op zoek gaan naar het Lams God, een dansinitiatie ...

Een groot deel van onze vrijwilligers, bestaat uit jongeren van 16 tot 27 jaar en heeft geen link met kunst en/of met educatie. Hierdoor zijn onze uitgewerkte activiteiten volgens mij vaak niet kunsteducatief. Als kunstjeugdbeweging wordt dat uiteraard wel verwacht. In mijn visietekst beschreef ik het verschil tussen creatieve en kunsteducatieve activiteiten, nu ga ik graag een stapje verder. Ik zou graag onderzoeken hoe ik mijn begeleidingsteam kan ondersteunen in het maken van wekelijkse kunsteducatieve activiteiten.

Motivatie

Door in het werkveld terecht te komen, heb ik het gevoel dat ik stilaan de fakkel als hoofdbegeleider moet doorgeven. Vanuit mijn positie als hoofdbegeleider en mijn achtergrond in het kunsteducatieve veld, voel ik me verantwoordelijk om iets van handvaten voor het ontwikkelen van activiteiten achter te laten. Ik ga er dan ook van uit dat er handvaten ontwikkeld of gebundeld kunnen worden om te komen tot kunsteducatieve activiteiten. Een aanname van mij is dat een inhoudelijke slag waardevol zou zijn voor onze werking.

Relevantie

Mijn onderzoek zou ook relevant kunnen zijn voor de overige BAZART-afdelingen én Bamm!¹, onze koepel. De angst om het woordje 'kunst' bij 'kunstjeugdbeweging' te verliezen is ook bij hen een veelbesproken onderwerp.

Biesta (2021) legde het in zijn boek 'Door kunst onderwezen willen worden' mooi uit: we hebben nood aan meer kunst en meer educatie binnen kunsteducatie. Harland (2008) onderzocht het kunsteducatieve karakter binnen beeldende vakken bij achttien verschillende scholen. De observaties komen me bekend voor. Het gaat voornamelijk over Westerse kunst uit de negentiende eeuw, de focus wordt meestal op beeldende kunst gelegd en het medium is meestal tekenen of schilderen. Het zijn geregeld creatieve activiteiten (knutselen) zonder een inhoudelijke slag... Als ik deze gelijkenissen bekijk, ga ik ervan uit dat dit onderzoek ook in zekere mate relevant kan zijn voor leerkrachten beeldende vakken.

¹ Bamm! is een kunst- en erfgoededucatieve organisatie. BAZART is naast AmuseeVous, Mooss en Mastiek een merk hiervan.

Doelgroep

Ik richt me op mijn eigen leidingsteam in Turnhout. Onze groep bestaat gemiddeld uit zeven personen tussen de 16 en 27 jaar. We engageren ons wekelijks om activiteiten te maken en te brengen voor kinderen en jongeren. We gaan net zoals andere jeugdbewegingen ook op weekend en kamp, bijkomend nemen we deel aan culturele activiteiten zoals Erfgoeddag en Kunstendag voor Kinderen. Omdat onze werking nog niet heel lang bestaat hebben we voorlopig slechts één lid die dit jaar doorstroomde tot leiding.

Hypothese

Ik ga ervanuit dat er 'iets' kan ontwikkeld worden om mijn begeleidersteam te ondersteunen in het maken van kunsteducatieve activiteiten.

Werkwijze

1. Literatuuronderzoek

Als eerste start ik met een literatuuronderzoek. Hierbij zou ik graag de visietekst van MOOSS² (2013) uitspitten, zodat ik de visie en missie van BAZART kan omzetten naar de praktijk. MOOSS heeft daarnaast samen met Cultuur In de Spiegel een methodiepublicatie (2017) geschreven. Omdat Barend van Heusden projectleider en hoofdonderzoeker van Cultuur In de Spiegel was, verdiep ik me graag verder in zijn theorie over cultuuronderwijs. Hiervoor wil ik het boek Cultuur in het kwadraat (2016) onder de loep nemen.

Volgens Winner & Simons (in Hetand, 2008, p. 66) is de kern van kunsteducatie een wisselwerking tussen productie, receptie en reflectie. Productie betreft het zelf uitvoeren of produceren, dit kan bijvoorbeeld vanuit een heldere doelstelling of kunstwerk (Mooss & Van Eeckhaut, 2013). Alle inzichten uit het literatuuronderzoek vormen een theoretisch kader waaruit ontwikkeld kan worden.

Naast een theoretische verkenning, ga ik graag op zoek naar kwalitatieve kunsteducatieve opdrachten en activiteiten. Zo bevat het boek Wicked Arts Assignments (2020) van Emiel Heijnen en Melissa Bremmer verschillende soorten kunstopdrachten. Deze voorbeelden kunnen afhankelijk van de

² BAZART was in het begin een project van kunst- en erfgoededucatie MOOSS, enkele jaren geleden is de naam van de koepelorganisatie veranderd naar Bamm!. MOOSS is nu net zoals BAZART een onderdeel van Bamm!.

verdere stappen in het onderzoek gebruikt worden als inspiratie voor een sjabloon of ontsloten worden in bijvoorbeeld een databank.

2. Focus groep

Vervolgens zou ik graag een focusgroep organiseren met mijn begeleidingsteam. Ik wil erachter komen of er een ondersteuningsbehoefte is en zo ja, welke? Ik wil hen vragen naar meningen over een concept of idee. Uit dit groepsgeprek hoop ik ontwerpeisen te verkrijgen die ik als leidraad kan gebruiken bij het ontwerpen van de handvaten.

3. Diepte-interviews

In dezelfde fase zou ik graag diepte-interviews afnemen met professionals in het werkveld. Dankzij de diepte-interviews met externen kan ik achterliggende meningen achterhalen. Hoe kijken zij naar BAZART (als kunsteducatieve partner)? Eén van deze experts zou Kunst in Zicht kunnen zijn, zij ontwikkelden een digitale databank met muzische activiteiten genaamd Kraaiennest (2020). Dit doen ze in samenwerking met freelance kunstenaars en kunstdocenten. We hebben gemeenschappelijke partners zoals de Warande en stad Turnhout. BAZART werkt al jaren samen met de Warande, dit is het cultureel centrum van Turnhout. An Joseph is hier programmator jeugd en Harm van Zwol is educatief medewerker tentoonstellingen, zij zijn de geschikte participanten. Uiteraard is het ook relevant om de medewerkers van Bamm! aan te spreken, een deel van hen is aangesteld om dochterorganisatie BAZART nauwgezet op te volgen en te begeleiden. Zij organiseren onder andere vormingen en cursussen voor geïnteresseerde begeleiders.

4. Ideeën portfolio

Aangezien ik handvaten zou willen creëren, waarvan de vorm nog open is, is het voor mij heel belangrijk dat het resultaat bruikbaar en inzichtelijk wordt gemaakt voor mijn begeleiding. Ik zou daarom eerst een ideeën portfolio willen maken samen met hen. Vooraf zou ik op basis van de voorgaande stappen enkele ideeën noteren op post-its. Vervolgens zou ik de groep de verschillende ideeën willen laten beoordelen op basis van twee criteria, die samen op te stellen zijn. Dankzij de twee variabelen worden hun behoeftes in evenwicht gebracht. Het resultaat is een grafiek waarin de verschillende mogelijkheden getoond worden.

5. Ontwerpen

Met de ontwerpeisen en meest bruikbare en geliefde ideeën zal ik aan de slag gaan. Voorlopig staan de opties helemaal open, het resultaat kan een cursus, ideeën box, workshop, databank... zijn.

6. Participerende observatie

Wanneer het ontwerponderzoek is afgerond, test ik graag de handvaten uit in de praktijk. Hierbij kies ik voor de methode participerend observeren. Ik test dus in mijn eigen praktijk de methode uit door zelf mee te doen met de activiteiten.

Na een feedbackronde met mijn begeleidersgroep kijk ik graag naar de verbeterpunten en doorloop ik de ontwerpfase en participerende observatie indien nodig opnieuw. Hieronder staan de verschillende methodes in een vooropgestelde planning.

Planning

	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	maa
Literatuur-onderzoek										
Focus groep										
Diepte-interviews										
Ideeën portfolio										
Ontwerpen										
Participerend observeren										

De archivering van mijn onderzoek zal gebeuren binnen de digitale omgeving van Research catalogue. Het onderzoeken en uittesten zal tot maart duren, vanaf dan werk ik aan een conclusie en positionering.

Doorheen het onderzoek maak ik graag gebruik van een kritische vriend, hiervoor klop ik aan bij één van de koepelmedewerkers van Kunst- en erfgoededucatie Bamm!.

Bronnen

Biesta, G. (2021). *Door kunst onderwezen willen worden*. Artez Press.

Cultuur in de spiegel & MOOSS. (2017). *Cultuur in de spiegel & MOOSS*.

Harland, J. (2008). *Voorstellen voor een evenwichtiger kunsteducatie*. Cultuur + educatie 23, 12-53.

Heijnen, E. & Bremmer, M. (2020). *Wicked Arts Assignments*. Amsterdam: Valiz.

Hetland, L. (2008). *Het spoor van vier onderzoeken*. Cultuur + educatie 23, pp. 54-84.

Kunst in Zicht. (2020). *Kraaiennest*. Opgehaald van Kunst in Zicht:
<https://www.kunstinzicht.be/digitaal-platform/>

Mooss & Van Eeckhaut, M. (2013). *Kunst- en erfgoededucatie. Theorie en praktijk*. Leuven: Acco.

Van Heusden, B. (2016). *Cultuur²*. Gorcum B.V.